

**12 Σεπτεμβρίου 1885,
η Σφαγή των Ελλήνων της Ανατολικής Ρωμυλίας,
μια ξεχασμένη και ίσως άγνωστη πτυχή της Νεότερης Ιστορίας μας**

Πρόσφυγες από την Ανατολική Ρωμυλία
Στρατόπεδο προσφύγων στην Θεσσαλονίκη κατά την περίοδο 1914 – 1918

Με το όνομα Ανατολική Ρωμυλία ή Ρουμυλία ονομάστηκε επίσημα από τη Συνθήκη του Βερολίνου (1878) η περιοχή της Βόρειας Θράκης, με την οποία και μετατράπηκε η θρακική αυτή περιοχή σε αυτόνομη επαρχία, υπό την επικυριαρχία του Σουλτάνου της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Μετά την επικράτηση 1884, ως ηγεμόνα της Ανατολικής Ρωμυλίας του Βούλγαρου Γαβριήλ Κρέστεβιτς και συνακόλουθα την άνοδο στα υψηλότερα αξιώματα του κρατικού μηχανισμού της βουλγαρικής εθνοφυλακής, ο τότε Βασίλειος Αγγιάλου απομακρύνεται από την έδρα του και διδάσκει στην Θεολογική Σχολή της Χάλκης. Επιστρέφει για λίγο στην Αγγιάλο, αλλά οι αντιδράσεις των Βουλγάρων ανάγκασαν το Πατριαρχείο να τον εκλέξει στα τέλη του 1884 Μητροπολίτη Σμύρνης, αξίωμα που διατήρησε ως τον θάνατό του.

Στις 6 Σεπτεμβρίου 1885 με τη σύμφωνη γνώμη του πρίγκιπα Αλέξανδρου Βάττεμπεργκ, εθνικιστές Βούλγαροι της Ρωμυλίας οργάνωσαν πραξικόπημα εναντίον της Τουρκικής ηγεμόνευσης και κήρυξαν την ένωση της επαρχίας με το Πριγκηπάτο της

Βουλγαρίας. Η Τουρκία δεν αντέδρασε, αλλά η Ρωσία εκδήλωσε την αντίθεσή της στην πρωτοβουλία της Βουλγαρίας με τη διαταγή του τσάρου Αλέξανδρου Γ' να αποχωρήσουν όλοι οι Ρώσοι αξιωματικοί και σύμβουλοι του Βουλγαρικού στρατού. Η Σερβία και Ελλάδα διαμαρτυρήθηκαν για την καταπάτηση της συνθήκης του Βερολίνου. Η Σερβία κήρυξε πόλεμο εναντίον της Βουλγαρίας στις 14 Νοεμβρίου με την απαίτηση να της παραχωρηθεί ένα κομμάτι της Ανατολική Ρωμυλίας, αλλά ηττήθηκε στη μάχη της Σλίβνιτσα (17-19 Νοεμβρίου). Ο Βουλγαρικός στρατός προέλασε στη Σερβία και τελικά συμφωνήθηκε ανακωχή όταν η Αυστροουγγαρία απείλησε να μπει στον πόλεμο στο πλευρό της Σερβίας. Μετά τον πόλεμο, η Συνθήκη του Βουκουρεστίου (3 Μαρτίου 1886) επανέφερε τα προπολεμικά Σερβοβουλγαρικά σύνορα και άφησε την Ανατολική Ρωμυλία και τη Βουλγαρία ενωμένες.

Τον Απρίλιο του 1886, οι στόλοι πέντε ευρωπαϊκών Δυνάμεων απέκλεισαν τα λιμάνια της Ελλάδας, η οποία είχε κηρύξει επιστράτευση ήδη από τον Σεπτέμβριο του 1885, στα πλαίσια της κρίσης που προκάλεσε η προσάρτηση της Ανατολικής Ρωμυλίας από τη Βουλγαρία.

Στις αρχές του 20ου αιώνα, στα πλαίσια της δημιουργίας του Βουλγαρικού εθνικού κράτους, έγιναν διωγμοί των Ελλήνων και της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας που είχαν ως αποτέλεσμα την ανταλλαγή πληθυσμών και τη μεταφορά στην Ελλάδα των Ελλήνων της Αν. Ρωμυλίας. Ειδικότερα, το 1906, με τον νόμο «Περί Δημοσίας Εκπαιδύσεως» του 1891, καταργήθηκαν τα Ελληνικά σχολεία και εγκαταστάθηκαν σ' αυτά Βούλγαροι δάσκαλοι.

Στην έδρα της Ελληνικής Μητρόπολης της Φιλιππούπολης και άλλων πόλεων εγκαταστάθηκαν Βούλγαροι Μητροπολίτες. Στις 16 Ιουλίου 1906, μετά από ανθελληνικά δημοσιεύματα Βουλγαρικών εφημερίδων, έγινε μεγάλο συλλαλητήριο και ταραχές, κατά τις οποίες βουλγαρικός όχλος κατέστρεψε σπίτια, εκκλησίες και σχολεία των Ελλήνων σε όλες τις πόλεις της Αν. Ρωμυλίας.

Μετά από αυτά τα γεγονότα, περίπου 37.000 Έλληνες της περιοχής πέρασαν στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκαν κυρίως στην περιοχή της Θεσσαλίας, ενώ άλλοι παρέμειναν στη Βουλγαρία. Η επαρχία είναι γνωστή σήμερα μεταξύ φιλοτελιστών, καθώς εξέδωσε δικά της γραμματόσημα από το 1880 έως το 1885.

Γράφει
Ο Ευάγγελος Μαυρογόνατος